EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 21.4.2023.
COM(2023) 201 final

2023/0105 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni direktiva Vijeća 2001/110/EZ o medu, 2001/112/EZ o voćnim sokovima i određenim sličnim proizvodima namijenjenim prehrani ljudi, 2001/113/EZ o voćnim džemovima, želeima i marmeladama te zaslađenom kesten pireu namijenjenim prehrani ljudi i 2001/114/EZ o određenim vrstama ugušćenog (kondenziranog) mlijeka i mlijeka u prahu za prehranu ljudi

{SEC(2023) 162 final} - {SWD(2023) 97 final} - {SWD(2023) 98 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Takozvane „direktive o doručku” skup su od sedam direktiva[1] kojima se utvrđuju zajednička pravila o sastavu, prodajnom nazivu, označivanju i prezentiranju određene hrane kako bi se zaštitili interesi potrošača i osiguralo slobodno kretanje tih proizvoda na unutarnjem tržištu. Funkcioniraju slično kao tržišni standardi utvrđeni za određene poljoprivredne proizvode u skladu s Uredbom (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007[2] jer sadržavaju tehničke opise poljoprivrednih proizvoda, njihov sastav, svojstva i primijenjene metode proizvodnje.

Proizvodi za koje su utvrđena takva zajednička pravila smiju se stavljati na tržište pod odgovarajućim prodajnim oznakama samo ako su u skladu s tim pravilima. Upotreba tih prodajnih oznaka obično ima znatnu komercijalnu vrijednost jer ih potrošači prepoznaju i na temelju njih odlučuju o kupnji.

Zastarjela pravila mogu biti prepreka inovacijama ili ne ispunjavati očekivanja potrošača. U tom ih je slučaju potrebno prilagoditi. Važeće direktive o doručku stare su više od deset godina. Proteklih deset godina tržišta prehrambenih proizvoda znatno su se razvila zahvaljujući inovacijama, ali i novim društvenim pitanjima i promjenama u potražnji potrošača. Stoga je primjereno revidirati određena pravila iz direktiva o doručku.

Revizija se provodi i u kontekstu Komisijine strategije „od polja do stola”[3] i UN-ovih ciljeva održivog razvoja (odjeljak 6.1.). U strategiji „od polja do stola” najavljeno je da će se revizijom tržišnih standarda Unije, za koju se smatra da obuhvaća i direktive o doručku zbog njihove sličnosti s tržišnim standardima, nastojati osigurati uvođenje i ponuda održivih proizvoda. Komisija se usto obvezala istražiti mogućnosti za lakši prelazak na zdraviju prehranu[4] i poticanje reformulacije proizvoda, osobito kad je riječ o hrani s visokim udjelom masti, šećera i soli. Naposljetku, kako bi se potrošačima olakšao odabir održive hrane na

---

[1] Direktiva 1999/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. veljače 1999. o ekstraktima kave i ekstraktima cikorije (SL L 66, 13.3.1999., str. 26.).
Direktiva 2000/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. lipnja 2000. o kakau i čokoladnim proizvodima namijenjenim prehrani ljudi (SL L 197, 3.8.2000., str. 19.).
Direktiva Vijeća 2001/110/EZ od 20. prosinca 2001. o medu (SL L 10, 12.1.2002., str. 47.).
Direktiva Vijeća 2001/111/EZ od 20. prosinca 2001. o određenim šećerima namijenjenim prehrani ljudi (SL L 10, 12.1.2002., str. 53.).
Direktiva Vijeća 2001/112/EZ od 20. prosinca 2001. o voćnim sokovima i određenim sličnim proizvodima namijenjenim prehrani ljudi (SL L 10, 12.1.2002., str. 58.).
Direktiva Vijeća 2001/113/EZ od 20. prosinca 2001. o voćnim džemovima, želeima i marmeladama te zaslađenom kesten pireu namijenjenim prehrani ljudi (SL L 10, 12.1.2002., str. 67.).
Direktiva Vijeća 2001/114/EZ od 20. prosinca 2001. o određenim vrstama ugušćenog (kondenziranog) mlijeka i mlijeka u prahu za prehranu ljudi (SL L 15, 17.1.2002., str. 19.).

[2] SL L 347, 20.12.2013., str. 671.

[3] Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Strategija „od polja do stola” za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav, COM(2020) 381 final.

[4] To obuhvaća smanjenje unosa slobodnih šećera u prehrani, kako je navedeno u znanstvenom mišljenju EFSA-e o gornjoj granici podnošljivog unosa prehrambenih šećera od 28. veljače 2022. https://www.efsa.europa.eu/hr/efsajournal/pub/7074. Slobodni šećeri obuhvaćaju dodane šećere i šećere rastavljene strukture koji se prirodno pojavljuju u voćnim sokovima i koncentriranim voćnim sokovima. Želei su proizvodi od voćnog soka i šećera,

temelju pouzdanih informacija, Komisija je najavila i da će razmotriti predlaganje proširenja obveznog navođenja podrijetla ili izvora na određene proizvode, u potpunosti uzimajući u obzir učinke na unutarnje tržište.

Nadalje, kad je riječ o Direktivi 2001/110/EZ, predsjedništvo Vijeća u svojim zaključcima o označivanju hranjivih vrijednosti na prednjoj strani ambalaže, prehrambenim profilima i označivanju podrijetla od 15. i 16. prosinca 2020.[5] navodi da su države članice na sastanku Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo pozvale na reviziju te direktive radi određivanja zemalja podrijetla meda koji se upotrebljava u mješavinama meda te poziva Komisiju da započne s radom na zakonodavnom prijedlogu o odgovarajućoj izmjeni te direktive. Europski parlament u svojoj Rezoluciji od 20. listopada 2021. o strategiji „od polja do stola" za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav[6] također poziva Komisiju da predloži zakonodavne izmjene za pravila o označivanju meda koje će rezultirati boljim informiranjem potrošača.

Iz toga proizlazi da bi trebalo revidirati direktive o doručku, osobito Direktivu Vijeća 2001/110/EZ od 20. prosinca 2001. o medu, Direktivu Vijeća 2001/112/EZ od 20. prosinca 2001. o voćnim sokovima i određenim sličnim proizvodima namijenjenim prehrani ljudi, Direktivu Vijeća 2001/113/EZ od 20. prosinca 2001. o voćnim džemovima, želeima i marmeladama te zaslađenom kesten pireu namijenjenim prehrani ljudi i Direktivu Vijeća 2001/114/EZ od 20. prosinca 2001. o određenim vrstama ugušćenog (kondenziranog) mlijeka i mlijeka u prahu za prehranu ljudi.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Sve četiri direktive obuhvaćene ovim prijedlogom samostalni su zakonodavni akti kojima se uređuju odgovarajući proizvodi. Ako tim direktivama nije određeno drukčije, primjenjuju se pravila utvrđena općim propisima o hrani, no ne postoje druge zakonodavne odredbe kojima se izravno uređuju aspekti utvrđeni tim direktivama u pogledu meda, voćnih sokova i određenih sličnih proizvoda, voćnih džemova, želea i marmelada, zaslađenog kesten pirea ili određenih vrsta ugušćenog (kondenziranog) mlijeka i mlijeka u prahu.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Revizija doprinosi drugim mjerama u okviru strategije „od polja do stola" i europskog plana za borbu protiv raka[7], čiji je cilj promicanje održivije i zdravije prehrane. U skladu je s predstojećom revizijom Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[8] o informiranju potrošača o hrani u pogledu označivanja podrijetla i hranjivih vrijednosti. Njome se isto tako nastoji dopuniti najavljeni prijedlog zakonodavnog okvira za održive prehrambene sustave.

---

5 Vijeće za poljoprivredu i ribarstvo, 15. i 16. prosinca 2020. (14048/20).

6 2020/2260(INI).

7 Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću – Europski plan za borbu protiv raka, COM(2021) 44 final.

8 Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL L 304, 22.11.2011., str. 18.).

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Članak 37. Ugovora o osnivanju Europske zajednice (pročišćena verzija iz Amsterdama) pravna je osnova četiriju direktiva obuhvaćenih ovom revizijom. Članak 43. UFEU-a odgovarajuća je pravna osnova za izmjenu tih direktiva.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Ugovorom o funkcioniranju Europske unije predviđena je podijeljena nadležnost za poljoprivredu između Unije i država članica.

Zakonodavstvo Unije o tržišnim standardima za poljoprivredne proizvode, uključujući direktive o doručku, zamijenilo je dotadašnje neujednačene nacionalne standarde za brojne proizvode. Usklađivanje propisa država članica koji se odnose na proizvode obuhvaćene četirima direktivama o doručku opravdano je činjenicom da bi razlike između nacionalnih zakona o dotičnim proizvodima mogle dovesti do uvjeta nepoštenog tržišnog natjecanja koje bi moglo dovesti potrošače u zabludu i time imati izravan utjecaj na funkcioniranje unutarnjeg tržišta. S obzirom na posljedice za unutarnje tržište, nacionalni standardi država članica nisu bili dovoljni za rješavanje tog pitanja.

Premda su željeni ciljevi tržišnih standarda Unije, uključujući direktive o doručku, uspješno ostvareni, potrebno ih je izmijeniti kako bi se uzele u obzir nove potrebe, pitanja i problemi koji su se pojavili nakon donošenja akata, primjerice aspekt održivosti. Ovaj prijedlog izmjene četiriju direktiva o doručku uglavnom obuhvaća ažuriranje zahtjeva i definicija proizvoda te se stoga njime znatno ne mijenja raspodjela nadležnosti između Unije i država članica kako je utvrđena izmijenjenim zakonodavstvom.

Konkretno, kad je riječ o označivanju podrijetla meda, potrošači imaju pravo znati zemljopisno podrijetlo meda, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 5. Direktive 2001/110/EZ. Razne vrste meda proizvode se, primjerice, na bazi različitog bilja i drveća. Na svojstva meda proizvedenog u raznim dijelovima svijeta mogu utjecati okolišni, zemljopisni i klimatski uvjeti, kao i miješanje meda različitog zemljopisnog podrijetla. Stoga postoji bliska povezanost između svojstava i kvalitete meda s jedne i njegova podrijetla s druge strane. Kako se potrošače ne bi dovelo u zabludu i kako bi ih se primjereno informiralo o svojstvima i kvaliteti meda koji konzumiraju, neophodno je osigurati potpune informacije o tim pitanjima. Stoga se važećom direktivom propisuje da se na oznaci meda navodi zemlja ili zemlje u kojima je med sakupljen. Njome se, međutim, predviđa i mogućnost da se navođenje zemalja podrijetla zamijeni jednim od sljedećeg, prema potrebi: „mješavina meda iz EU-a”, „mješavina meda koji nije iz EU-a”, „mješavina meda iz EU-a i meda koji nije iz EU-a”. Neusklađenost standarda EU-a dovela je do razlika u označivanju meda u Uniji, koje mogu dovesti potrošače u zabludu i otežati funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Primjerice, može se dogoditi da gospodarski subjekti koji uvoze mješavine meda koje će se pakirati u državi članici u kojoj se zahtijeva navođenje pojedinačnih zemalja ne znaju točne zemlje podrijetla meda. S obzirom na blisku povezanost kvalitete meda i njegova podrijetla te cilj strategije „od polja do stola” da se potrošače osnaži kako bi mogli donijeti informirane odluke, među ostalim o podrijetlu hrane koju konzumiraju, kao i potrebu za poboljšanjem funkcioniranja unutarnjeg tržišta, primjereno je uskladiti pravila o označivanju podrijetla i ukloniti mogućnost da se na oznaci ne navede zemlja ili zemlje podrijetla ako med potječe iz više od jedne zemlje.

Nadalje, s obzirom na to da na razini Unije ne postoje zajednička pravila o smanjenju prirodnog šećera u voćnim sokovima, kvaliteta i autentičnost tih pića (tj. činjenica da je prirodni šećer doista uklonjen posebnim postupkom, a ne razrjeđivanjem vodom ili s pomoću

soka od nezrelog voća) ne bi bile usklađene u cijeloj Uniji. Budući da će ti proizvodi postati sve dostupniji na tržištu Unije, potrebno je uspostaviti pravni okvir Unije kako bi se olakšao njihov slobodan promet među državama članicama, a istodobno nastavili štititi interesi potrošača u pogledu voćnih sokova (tj. kako bi se izbjegle zabune) te osiguralo djelotvorno i pošteno tržišno natjecanje za gospodarske subjekte i zajamčila kvaliteta i cjelovitost tih voćnih sokova sa smanjenim sadržajem šećera jer postupak smanjenja sadržaja šećera može utjecati na svojstva proizvoda.

Naposljetku, u Direktivu o određenim vrstama ugušćenog (kondenziranog) mlijeka i mlijeka u prahu trebalo bi uvrstiti postupak proizvodnje mliječnih proizvoda bez laktoze kako bi se odgovorilo na rastuće potrebe potrošača, a engleski izraz „evaporated milk" trebalo bi uskladiti s međunarodnim standardima.

- **Proporcionalnost**

Primijenjeni pristup u odnosu na sve glavne predložene izmjene četiriju predmetnih direktiva o doručku ne prelazi ono što je primjereno i potrebno za ostvarivanje željenih ciljeva.

Predloženom izmjenom u pogledu označivanja podrijetla meda nastoji se osigurati slobodno kretanje meda na unutarnjem tržištu te dostupnost potpunih informacija o podrijetlu meda potrošačima s obzirom na blisku povezanost kvalitete meda i njegova podrijetla. Zamjenom popisa pojedinačnih zemalja upućivanjem na mješavinu može se smanjiti opterećenje za gospodarske subjekte, ali se potrošačima ne mogu osigurati potpune informacije o podrijetlu meda. Osim toga, u nekoliko država članica već postoji obveza navođenja svih pojedinačnih zemalja iz kojih med potječe, bez mogućnosti zamjene naziva pojedinačnih zemalja upućivanjem na mješavinu, pa je to pravilo moglo dovesti potrošače u zabludu i ometati funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Stoga je uklanjanje mogućnosti da se zemlja ili zemlje podrijetla meda ne navode ako med potječe iz više od jedne zemlje proporcionalan pristup za ostvarivanje željenih ciljeva.

Za voćne sokove sa smanjenim sadržajem šećera uvela bi se nova kategorija proizvoda, a prag za smanjenje šećera bio bi isti kao prag utvrđen u Uredbi (EZ) br. 1924/2006 Europskog parlamenta i Vijeća[9] o prehrambenim tvrdnjama (najmanje 30 %) kako bi se osigurala usklađenost tih dvaju pravnih okvira i izbjeglo zbunjivanje potrošača, premda u slučaju te nove kategorije proizvoda navod „sa smanjenim sadržajem šećera" nije prehrambena tvrdnja nego dio naziva proizvoda. Osim toga, konačni proizvod morat će imati sva ostala bitna fizikalna, kemijska, organoleptička i prehrambena svojstva potrebna kako bi se potrošačima ponudio kvalitetan proizvod.

Pristupi kojima bi se promijenila količina šećera u džemovima (tj. smanjenje ili ukidanje minimalne količine šećera) imali bi više nedostataka nego prednosti. Promjena minimalne količine šećera u džemovima potrebne za pravilno konzerviranje, konzistenciju i osjet u ustima imala bi posljedice. Prvo, postupak bi bio tehnički zahtjevan jer bi se morala utvrditi nova odgovarajuća vrijednost pri kojoj će džem ipak dobiti željeranu konzistenciju s pomoću prikladne vrste i količine pektina. Drugo, postupak bi imao znatan gospodarski učinak i nezanemariv utjecaj na okoliš (tj. došlo bi do dodatnog rasipanja hrane jer bi džemovi imali kraći rok trajanja, bilo bi potrebno više vode jer bi se moralo dodati više pektina, a s obzirom na to da bi ta dodatna voda morala ispariti, pasterizacija bi trajala dulje te bi porasla potrošnja energije). Osim toga, ako bi se minimalna količina šećera smanjila, na tržište se više ne bi mogao stavljati džem sa smanjenim sadržajem šećera u skladu s Uredbom (EZ) br. 1924/2006 o prehrambenim tvrdnjama jer bi proizvodnja te vrste džemova bila tehnički nemoguća. Stoga

[9] Uredba (EZ) br. 1924/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani (SL L 404, 30.12.2006., str. 9.).

je najprikladnija opcija dopustiti da se prodajne oznake „džem” i „žele” i dalje upotrebljavaju samo za proizvode s većim minimalnim sadržajem voća nego što je trenutačno propisano. Taj pristup ujedno omogućuje daljnje stavljanje na tržište džema sa smanjenim sadržajem šećera (smanjenje iznosi najmanje 30 %) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1924/2006 o prehrambenim tvrdnjama.

Kad god je to moguće, kao u slučaju ugušćenog (kondenziranog) mlijeka i mlijeka u prahu, upućuje se na međunarodno dogovorene standarde kako bi se izbjeglo uvođenje nerazmjernih pravila koja bi dovela do neusklađenosti unutarnjeg tržišta i međunarodnih standarda.

- **Odabir instrumenta**

Odabrani je instrument direktiva jer je postojeće zakonodavstvo utvrđeno u direktivama te nije dokazano da ih je potrebno zamijeniti izravno primjenjivom uredbom.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Pripremajući reviziju Komisija je objavila vanjsku popratnu studiju za potrebe evaluacije tržišnih standarda („studija”)[10] i radni dokument službi o evaluaciji tržišnih standarda („evaluacija”)[11]. Oba dokumenta obuhvaćaju i direktive o doručku.

Na temelju studije u evaluaciji je zaključeno da su željeni ciljevi tržišnih standarda Unije u načelu djelotvorno ostvareni, bez znatnih nenamjernih/neočekivanih učinaka. U vezi s džemovima, želeima i marmeladama u evaluaciji je zaključeno da je, zahvaljujući odredbama o minimalnom sadržaju šećera i mogućnosti da države članice u tom pogledu uvedu odstupanja, postignuta zadovoljavajuća ravnoteža između interesa potrošača za osiguravanje trajnosti proizvoda i potrebe da se u obzir uzmu nacionalne posebnosti te prioriteta politike koji se odnose na promicanje zdravije prehrane (džemovi s manjim sadržajem slobodnog šećera). Evaluacijom je utvrđeno i da tržišni standardi Unije imaju znatnu dodanu vrijednost u usporedbi s međunarodnim i privatnim tržišnim standardima: i. jer su obvezni i zahtjevi se moraju poštovati u cijeloj Uniji; ii. jer su prilagođeni specifičnom načinu funkcioniranja i stanju na tržištu Unije; i iii. jer se njima uvode stroži zahtjevi u pogledu kvalitete za brojne proizvode. Evaluacijom je utvrđeno da neki postojeći standardi možda nisu dovoljno prilagođeni promjenama u tehnologiji, strategijama stavljanja na tržište i sklonostima potrošača. To se osobito odnosi na sokove, za koje je u evaluaciji utvrđen sljedeći problem: u skladu s Direktivom 2012/12/EU dodavanje šećera voćnim sokovima više nije dopušteno i od 28. listopada 2016. na voćnim sokovima više se ne smije navoditi izjava „od 28. travnja 2015. voćni sokovi ne sadrže dodane šećere”, dok se za druga pića na bazi voća, uključujući nektare, i dalje se smije upotrebljavati izjava „bez dodanih šećera” i oznaka „sadrži samo prirodno prisutne šećere”, što zbunjuje potrošače i dovodi do nepoštenog tržišnog natjecanja.

- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija je 2019. provela evaluaciju tržišnih standarda, koja je obuhvaćala i direktive o doručku jer su one izjednačene s tržišnim standardima, te održala javno savjetovanje. Usto je nedavno, od 8. lipnja do 31. kolovoza 2021., na platformi EU Survey održala javno savjetovanje o reviziji tržišnih standarda Unije za poljoprivredne proizvode, uključujući

[10] Areté i dr. (2020.). Evaluacija tržišnih standarda iz Uredbe o ZOT-u, „direktiva o doručku” i sekundarnog zakonodavstva o ZOT-u. Bruxelles: Europska komisija. https://doi.org/10.2762/475831.

[11] Europska komisija (2020.). Evaluacija tržišnih standarda. Radni dokument službi Komisije SWD(2020) 0230.

direktive o doručku jer su one izjednačene s tržišnim standardima. U suradnji sa Zajedničkim istraživačkim centrom Komisija je 9. rujna 2021. održala tehničku radionicu s odabranim stručnjacima iz lanca opskrbe hranom, skupina potrošača, nevladinih organizacija i akademske zajednice[12] te se savjetovala s državama članicama u okviru ciljanog savjetovanja od 17. rujna do 14. listopada 2021. Održala je i dodatna savjetovanja i bilateralne razmjene s ključnim dionicima putem e-pošte i na *ad hoc* videosastancima.

Kad je riječ o medu, pčelarski sektor Unije snažno podupire stroža pravila o označivanju podrijetla i navođenje pojedinačnih zemalja na oznakama mješavina meda. Uvoznici meda i subjekti koji pakiraju med istaknuli su potrebu za jednakim uvjetima i pravilima u svim državama članicama.

Kad je riječ o voćnim sokovima, industrija sokova podupire uvođenje nove kategorije voćnih sokova iz kojih su uklonjeni prirodni šećeri u mjeri u kojoj to ne utječe na druga bitna svojstva proizvoda. Usto, sektor želi imati mogućnost upotrebe naziva „voćni sok” i kad su proizvodu dodani drugi sastojci i dodaci kao što su začini, začinsko bilje i vlakna. Međutim, time bi se promijenila bitna svojstva voćnih sokova, a riječ je o proizvodu s ograničenim popisom mogućih odobrenih sastojaka i tvari. Na kraju, sektor je zatražio i da se omogući da se na oznaci navede da voćni sokovi ne sadržavaju dodani šećer.

Kad je riječ o džemovima, želeima i marmeladama, glavni proizvođači žele zadržati postojeće stanje u pogledu sadržaja voća i šećera, dok se dobavljači voća zalažu za povećanje sadržaja voća u tim proizvodima.

- **Procjena učinka**

Komisija je izradila izvješće o procjeni učinka revizije tržišnih standarda Unije za poljoprivredne proizvode, uključujući direktive o doručku jer su one izjednačene s tržišnim standardima, kako bi ažurirala pravila u skladu s tržišnim trendovima i osigurala uvođenje i ponudu održivih proizvoda[13]. Odbor za nadzor regulative 21. rujna 2022. dao je pozitivno mišljenje o izvješću o procjeni učinka uz određene zadrške[14]. U vezi s izmjenama iz ovog prijedloga Odbor za nadzor regulative zatražio je da se u izvješću o procjeni učinka podrobnije procijene i usporede opcije standarda odabrane za detaljne procjene, kao i predviđeni mehanizmi praćenja koji se razmatraju u odgovarajućim odjeljcima tog izvješća.

U vezi s medom razmatrali su se sljedeći pristupi:

- zamjena izraza „nije iz EU-a” upućivanjem na zemlje podrijetla izvan EU-a,
- zamjena izraza „nije iz EU-a” upućivanjem na zemljopisnu regiju podrijetla,
- obvezno navođenje svih pojedinačnih zemalja podrijetla (države članice i treće zemlje),
- obvezno navođenje svih pojedinačnih zemalja podrijetla (države članice i treće zemlje), uključujući postotak.

Najpoželjniji pristup omogućuje pravnu sigurnost za proizvođače i uvoznike meda u Uniji. Države članice i dionici u nekoliko su navrata istaknuli potrebu za boljim informiranjem potrošača o podrijetlu meda u mješavinama. U konačnici je zadržan treći pristup jer

[12] Russo, C. i dr. (2022.). Radionica o tržišnim standardima: Koristi i troškovi tržišnih standarda EU-a za poljoprivredno-prehrambene proizvode. Tehničko izvješće Zajedničkog istraživačkog centra. Luxembourg: Europska unija. https://doi.org/10.2760/635080.

[13] [to be completed by OP]

[14] [to be completed by OP]

omogućuje točno utvrđivanje zemalja podrijetla, čime bi se zadovoljila potražnja potrošača, a istodobno bi se ograničili troškovi i opterećenje povezani s navođenjem točnog postotka svakog podrijetla u mješavinama meda te bi se zajamčilo ispunjavanje međunarodnih obveza Unije.

U vezi s voćnim sokovima sa smanjenim sadržajem šećera razmatrali su se sljedeći pristupi:

- opcija I: odobravanje određenih postupaka za smanjenje sadržaja prirodnih šećera u voćnim sokovima i, s obzirom na to da će se sadržaj šećera smanjiti ispod propisanih vrijednosti, dodavanje odstupanja od najmanje vrijednosti stupnjeva Brixa za voćne sokove od koncentriranog voćnog soka (pod uvjetom da dodana količina vode ne premašuje količinu vode izdvojenu pri koncentraciji).
- Opcija II: odobravanje određenih postupaka ili dodatnih sastojaka za smanjenje sadržaja prirodnih šećera uz zadržavanje svih ostalih bitnih fizikalnih, kemijskih, organoleptičkih i prehrambenih svojstava konačnog proizvoda (npr. hranjive tvari, okus, osjet u ustima) kako bi se mogli upotrebljavati nazivi proizvoda koji se odnose na voćni sok (voćni sok od koncentriranog voćnog soka itd.).
- Opcija III: kao opcija II, uz dodatni zahtjev za smanjenje sadržaja šećera od najmanje 30 % u odnosu na slične proizvode, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1924/2006 o prehrambenim tvrdnjama.

U konačnici je zadržan treći pristup jer se njime na najučinkovitiji i najproporcionalniji način osigurava ispravno informiranje potrošača o proizvodu i odgovarajuća kvaliteta proizvoda. Njime se utvrđuje jasan pravni okvir i pruža mogućnost komercijalnog planiranja za veće dionike i MSP-ove koji razvijaju taj novi proizvod te se osigurava osnova za povrat ulaganja od aktivnosti istraživanja i razvoja. Znanost je dovoljno napredna da omogući provjeru autentičnosti voćnih sokova sa smanjenim sadržajem šećera. Usto se ne stvara znatno opterećenje za nacionalna kontrolna tijela. Potrošači i javnozdravstvena tijela traže reformulaciju prerađenih proizvoda, a naročito zahtijevaju proizvode s manjim sadržajem slobodnih šećera. Tim se pristupom odgovara na taj zahtjev. Budući da su subjekti u poslovanju s hranom i potrošači već naviknuti na to da se u vezi s prehrambenim tvrdnjama o sadržaju šećera na sve proizvode primjenjuje prag smanjenja od 30 %, čini se dosljednim koristiti isti prag od 30 % i za voćne sokove sa smanjenim sadržajem šećera umjesto da se dopusti neko drugo smanjenje sadržaja šećera, čak i ispod 30 %.

Neovisno o tome je li riječ o budućem uvozu iz zemalja izvan Unije ili budućem stavljanju na tržište unutar Unije, svi pristupi imaju pozitivan učinak na sektor sokova u cjelini u smislu osiguranja povrata ulaganja, što znači i pozitivan gospodarski učinak za proizvođače. Najpoželjniji pristup pruža više mogućnosti u pogledu segmentacije tržišta i omogućuje bolje vrednovanje kvalitete konačnog proizvoda. Osiguravanjem da se potrošačima nude proizvodi sa smanjenim sadržajem šećera (voćni sok sa smanjenim sadržajem šećera boljeg nutritivnog profila) doprinosi se cilju osnaživanja potrošača kako bi im se olakšao odabir zdrave i održive hrane na temelju pouzdanih informacija. Isto vrijedi za osiguravanje da nazivi proizvoda ne zbunjuju potrošače i ne navode ih da odaberu proizvod koji ne ispunjava njihova očekivanja. U okviru najpoželjnijeg pristupa predviđa se smanjenje sadržaja šećera od najmanje 30 %. Naglasak na zdravstvenom aspektu još je izraženiji jer bi smanjenje sadržaja šećera iznosilo barem 30 %, a ne manje. No kod te opcije postoji rizik da bi se na tržištu prodavalo manje proizvoda s toliko niskim sadržajem šećera u odnosu na opcije kojima se ne zahtijeva smanjenje od najmanje 30 %. Međutim, obveznim navodom o smanjenju sadržaja šećera potrošače bi se jasnije upozorilo na to da proizvod ima smanjeni sadržaj šećera. Ne očekuju se izravni učinci na okoliš jer se smatra da nijedan postupak za smanjenje sadržaja prirodnih

šećera ne zahtijeva upotrebu proizvoda koji znatno utječu na okoliš ili troše posebno velike količine energije.

U vezi s džemovima razmatrali su se sljedeći pristupi:

- potpuno ukidanje propisane minimalne količine ukupnih šećera,
- smanjenje propisane minimalne količine ukupnih šećera i njezino utvrđivanje na, primjerice, 55 % kao u Francuskoj, Njemačkoj i Nizozemskoj ili na 50 %,
- povećanje općeg minimalnog sadržaja voća na 450 g/1 000 g (s trenutačnih 350 g/1 000 g), što je vrijednost koja se dosad primjenjivala na „ekstra džem" i „ekstra žele", čime bi se smanjila količina dodanog šećera potrebnog za postizanje minimalnog sadržaja topljive suhe tvari u tim proizvodima.

U konačnici je zadržan treći pristup jer se njime na najučinkovitiji i najproporcionalniji način osigurava smanjenje količine dodanog šećera potrebnog za postizanje minimalnog sadržaja topljive suhe tvari u tim proizvodima uz istodobno zadržavanje bitnih svojstava proizvoda (konzerviranje, konzistencija i osjet u ustima). Njime se predviđa da se sadržaj voća trenutačno utvrđen za „ekstra džemove" i „ekstra želee" počne primjenjivati na „džemove" i „želee", a da se za proizvode pod nazivom „ekstra džem" i „ekstra žele" utvrdi veći sadržaj voća. Riječ je o ekonomski prihvatljivoj opciji utemeljenoj na razmatranjima o segmentaciji tržišta usmjerenoj na potražnju, sa stajališta unutarnjeg tržišta i međunarodne trgovine, kojom se promiču zdraviji proizvodi s manje slobodnih šećera. Ne dovodi do dodatnog rasipanja hrane. Njome se ne stvara dodatno administrativno opterećenje, a države članice i dalje mogu prilagođavati propise ovisno o nacionalnim preferencijama i u nacionalnom zakonodavstvu smanjiti minimalni sadržaj šećera u džemovima i želeima.

Tim bi se pristupom automatski smanjila količina šećera koji se dodaje u proizvode. U teoriji bi se mogli povećati troškovi za prerađivače, no povećanje se smatra neznatnim jer je u većini džemova koji se stavljaju na tržište u Uniji sadržaj voća već jednak ili veći od onog koji je trenutačno propisan za ekstra džemove. Sektor bi imao određene troškove prilagodbe svih oznaka za ambalažu. To bi se pitanje gospodarskog učinka moglo riješiti uvođenjem prijelazne faze u primjeni novih pravila. Opće povećanje sadržaja voća u džemovima na vrijednost utvrđenu za ekstra džemove utjecalo bi isključivo na troškove i organizaciju proizvodnje proizvođača koji trenutačno ne proizvode ekstra džemove jer bi morali izmijeniti način proizvodnje radi povećanja sadržaja voća kako bi i dalje mogli upotrebljavati naziv proizvoda „džem". Stoga bi gospodarski učinak bio prilično ograničen. Kad je riječ o socijalnom učinku, pristupom se nastoji izmijeniti sadržaj slobodnih šećera u džemovima i ukupna količina konzumiranog voća, no njime se ne utječe na rok trajanja jer minimalni sadržaj ukupnih šećera ostaje nepromijenjen. Osim toga, ne bi se uklonila mogućnost da države članice odobre niži minimalni sadržaj šećera i ne bi se spriječilo stavljanje na tržište džemova sa smanjenim sadržajem šećera (smanjenje iznosi najmanje 30 %) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1924/2006 o prehrambenim tvrdnjama. Kod jednake veličine porcije ta bi promjena značila povećanje ukupnog sadržaja voća u džemovima i manjeg unosa slobodnih šećera. Glavni učinak te opcije bio bi taj da na tržištu Unije više ne bi bili dostupni proizvodi s manjim ukupnim sadržajem voća označeni kao džem, čime bi se povećao standard i poboljšala kvaliteta za potrošače. Ne očekuje se izravan učinak na okoliš. Naprotiv, čak bi se mogle stvoriti dodatne tržišne prilike za voće koje ne ispunjava tržišne standarde za konzumaciju u svježem obliku, što bi doprinijelo smanjenju rasipanja hrane. Međutim, taj je pozitivan učinak teško kvantificirati jer ovisi o pojedinoj vrsti voća i pojedinoj proizvodnoj regiji u Uniji.

Očekuje se da prijedlog izmjene četiriju direktiva neće imati izravan učinak na okoliš. Stoga nisu utvrđeni znatni štetni učinci na okoliš, kao ni neusklađenost s Europskim zakonom o klimi[15].

Smatra se da najpoželjniji pristupi doprinose sljedećim ciljevima održivog razvoja[16]:

– cilju održivog razvoja br. 2: iskorjenjivanje gladi, postizanje sigurnosti opskrbe hranom i poboljšane prehrane te promicanje održive poljoprivrede (podcilj 2.4: osiguravanje održivih sustava proizvodnje hrane i provedba otpornih poljoprivrednih praksi kojima se povećavaju produktivnost i proizvodnja, pomaže u održavanju ekosustavâ, jača kapacitet za prilagodbu klimatskim promjenama, ekstremnim vremenskim uvjetima, sušama, poplavama i drugim katastrofama te kojima se postupno poboljšava kvaliteta zemljišta i tla do 2030.),

– cilju održivog razvoja br. 3: osiguravanje zdravog života i promicanje dobrobiti za sve u svakoj životnoj dobi (podcilj 3.4: smanjenje prerane smrtnosti od nezaraznih bolesti za jednu trećinu prevencijom i liječenjem te promicanjem mentalnog zdravlja i dobrobiti do 2030.),

– cilju održivog razvoja br. 8: promicanje kontinuiranog, uključivog i održivog gospodarskog rasta, pune i produktivne zaposlenosti i dostojanstvenog rada za sve (podcilj 8.2: postizanje veće gospodarske produktivnosti diversifikacijom, tehnološkom nadogradnjom i inovacijama, među ostalim usredotočivanjem na sektore s visokom dodanom vrijednošću i radno intenzivne sektore),

– cilju održivog razvoja br. 12: osiguravanje održivih obrazaca potrošnje i proizvodnje (podcilj 12.8: osiguravanje da svi ljudi imaju relevantne informacije i razvijenu svijest o održivom razvoju i načinima života koji su u skladu s prirodom do 2030.).

Prijedlog obuhvaća pravila o definicijama, nazive, zajednička pravila o sastavu te zahtjeve za označivanje meda, voćnih sokova i džemova. Njime se ne predviđa izmjena postupaka automatizacije koje su industrija ili nadležna tijela uspostavila ili će uspostaviti u svrhu proizvodnje ili kontrole kvalitete predmetnih proizvoda. U tom se smislu ne očekuje utjecaj na načelo „digitalizacija kao standard”[17].

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Evaluacijom je utvrđen ograničen potencijal za pojednostavnjenje pravila o medu, džemovima, želeima i marmeladama, voćnim sokovima i određenim sličnim proizvodima te ugušćenom (kondenziranom) mlijeku i mlijeku u prahu s obzirom na relativno niske troškove usklađivanja s tržišnim standardima Unije i činjenicu da dionici s kojima se savjetovalo (poslovni subjekti i nadležna tijela) u odredbama nisu pronašli preklapanja ili suvišne elemente koji bi mogli prouzročiti nepotrebne troškove. U tom se kontekstu ne može očekivati povećanje učinkovitosti ni pojednostavnjenje povezano s provedbom politike.

- **Temeljna prava**

Revizijom se poštuju prava sadržana u Povelji Europske unije o temeljnim pravima (članci 51. i 52.); zahvaljujući djelotvornom sustavu tržišnih standarda EU-a, uključujući direktive o

---

15 Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

16 https://undocs.org/A/RES/71/313.

17 Komunikacija Komisije – Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće, COM(2021) 118.

doručku, dionici će moći poslovati pod jednakim uvjetima na cijelom unutarnjem tržištu (članak 16.), a istodobno će se zaštititi interesi potrošača i doprinijeti ispunjavanju njihovih očekivanja.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog ne utječe na proračun Europske unije.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Smatra se da revizije ne iziskuju plan provedbe jer države članice imaju dugogodišnje iskustvo u provedbi četiriju predmetnih direktiva o doručku, a predložene su revizije izrazito tehničke prirode.

Učinak glavnih revizija četiriju predmetnih direktiva o doručku ocijenit će se kako slijedi:

učinak koji će detaljno označivanje podrijetla meda u mješavinama imati na tržište meda u EU-u ocijenit će se praćenjem kretanja prodaje meda s različitim oznakama podrijetla. Te informacije nisu dostupne sustavno. Stoga će biti potrebno provesti reprezentativno istraživanje tržišta za koje će Komisija, u idealnom slučaju, upotrijebiti informacije iz država članica.

Učinak uvođenja nove kategorije proizvoda u Direktivu 2001/112/EZ ocijenit će se praćenjem kretanja prodaje i tržišnog udjela voćnog soka sa smanjenim sadržajem šećera u Uniji u srednjoročnom razdoblju, s pomoću izvješća o tržištu i podataka iz sustava Euromonitor, kako bi se procijenilo prihvaćanje voćnih sokova sa smanjenim sadržajem šećera i interes potrošača za te proizvode.

Učinak izmjene sastava džemova i želea ocijenit će se redovitim preispitivanjem razine prodaje džemova i drugih proizvoda obuhvaćenih predmetnom direktivom u odnosu na druge proizvode za mazanje ili druge proizvode na bazi voća, kao i proširenjem opsega postojećih istraživanja, kao što su Eurostatova anketa o konzumaciji voća i povrća te nacionalne ankete o prehrani, na druge proizvode koji sadržavaju voće kako bi se procijenila razina konzumacije džemova i želea u Uniji.

Osim toga, Komisija će iskoristiti postojeće kanale za praćenje opće provedbe tržišnih standarda kako bi prikupila informacije i podatke o tome kako gospodarski subjekti provode predložene revizije direktiva o doručku na tržištu, kako ih percipiraju potrošači i nadziru nadležna tijela te o njihovoj općoj dodanoj vrijednosti. To obuhvaća tematske rasprave o standardima koje će se redovito voditi u stručnoj skupini za zajedničku organizaciju tržišta poljoprivrednih proizvoda s predstavnicima tijela država članica te u skupini za građanski dijalog s relevantnim dionicima. Te i ostale informacije upotrijebit će se u studiji o funkcioniranju tržišnih standarda (uključujući direktive o doručku) i njihovu doprinosu funkcioniranju tržišta, koju Komisija planira provesti u srednjoročnom razdoblju.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Za ovaj prijedlog nije potreban dokument s objašnjenjima o njegovu prenošenju jer je dovoljno neovisan.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

U skladu s člankom 2. stavkom 4. Direktive 2001/110/EZ na oznaci meda obvezno je navođenje zemlje ili zemalja podrijetla u kojima je med sakupljen, a ako med potječe iz više od jedne države članice ili treće zemlje, navođenje zemalja podrijetla može se zamijeniti

jednim od sljedećeg, prema potrebi: „mješavina meda iz EU-a”, „mješavina meda koji nije iz EU-a”, „mješavina meda iz EU-a i meda koji nije iz EU-a”. S obzirom na cilj strategije „od polja do stola” da se potrošače osnaži kako bi mogli donijeti informirane odluke, među ostalim o podrijetlu hrane koju konzumiraju, te u interesu očuvanja učinkovitog funkcioniranja unutarnjeg tržišta u cijeloj Uniji usklađivanjem pravila o označivanju, primjereno je revidirati pravila o označivanju podrijetla meda i propisati navođenje zemlje ili zemalja podrijetla na ambalaži. S obzirom na smanjena pakiranja koja sadržavaju samo jednu porciju meda (pakiranja za doručak) i tehničke poteškoće koje iz tog proizlaze, ako med potječe iz više od jedne zemlje, ta je pakiranja primjereno izuzeti od obveze navođenja svih pojedinačnih zemalja podrijetla.

Direktiva 2001/112/EZ izmijenjena je 2012. Direktivom 2012/12/EU Europskog parlamenta i Vijeća kako bi se uzela u obzir nova pravila o odobrenim sastojcima, kao što su pravila koja se odnose na dodavanje šećera, koji više nisu dopušteni u voćnim sokovima. S obzirom na tu promjenu zahtjeva u pogledu sastava voćnih sokova, industrija voćnih sokova smjela je samo godinu dana koristiti izjavu da voćni sokovi ne sadržavaju dodani šećer kako bi se potrošače informiralo i kako bi im se omogućilo da jasno razlikuju voćne sokove i druge slične proizvode s obzirom na dodani šećer u proizvodima. To kratko razdoblje pokazalo se nedovoljnim kako bi se društvo informiralo da, u skladu s novim pravilima o odobrenim sastojcima, dodavanje šećera u voćne sokove više nije dopušteno. Zbog toga nekim potrošačima i zdravstvenim djelatnicima i dalje nije jasno da voćni sokovi, za razliku od voćnih nektara, ne smiju sadržavati dodane šećere.

S druge strane, u skladu s dijelom II. točkom 2. petom alinejom Priloga I. Direktivi 2001/112/EZ, voćni nektari koji ne sadržavaju dodani šećer ni sladila mogu sadržavati prehrambenu tvrdnju „bez dodanog šećera” ili tvrdnju koja bi za potrošača mogla imati isto značenje, uz oznaku „sadrži prirodno prisutne šećere”. To je, zajedno s činjenicom da voćni sokovi ne mogu sadržavati ni prehrambenu tvrdnju o šećerima ni navod „sadrži prirodne šećere”, možda dovelo potrošače u zabludu jer su istraživanja pokazala da bi se kod nekoliko proizvoda s istim ili vrlo sličnim prehrambenim sastavom prednost dala proizvodu s prehrambenom tvrdnjom.

Stoga je, s obzirom na to da su potrošači sve svjesniji zdravstvenih problema povezanih s konzumacijom šećera, primjereno revidirati pravila o izjava o šećeru za voćne sokove kako bi se potrošačima pomoglo pri donošenju informiranih odluka. Primjereno je i, bez vremenskog ograničenja, ponovno omogućiti industriji upotrebu izjave da voćni sokovi ne sadržavaju dodane šećere.

Kao rezultat tehničkog napretka razvijale su se ili se razvijaju nove tehnike prerade za uklanjanje prirodnih šećera iz voćnih sokova i voćnih sokova od koncentriranog voćnog soka kako bi se zadovoljila rastuća potražnja potrošača za proizvodima s nižim sadržajem šećera. Iako se takvi proizvodi mogu stavljati na tržište u Uniji u mjeri u kojoj su u skladu sa svim relevantnim zakonodavstvom, ne smiju nositi naziv proizvoda „voćni sok” ili „voćni sok od koncentriranog voćnog soka” jer je za dobivanje tih proizvoda primijenjen postupak različit od postupaka dopuštenih u dijelu II. točki 3. Priloga I. Direktivi 2001/112/EZ, a njihov je ukupni sadržaj šećera (vrijednost stupnjeva Brixa) niži od onog u soku ekstrahiranom iz voća.

Budući da su takvi proizvodi sve dostupniji na tržištu Unije, primjereno je, kako bi se olakšalo njihovo stavljanje na unutarnje tržište, uzimajući u obzir potrebu za poticanjem reformulacije proizvoda radi smanjenja količine šećera u voćnim sokovima, stvoriti novu kategoriju proizvoda za voćne sokove iz kojih su djelomično uklonjeni prirodni šećeri, zadržavajući pritom sva ostala bitna fizikalna, kemijska, organoleptička i nutritivna svojstva. Ti bi proizvodi trebali nositi naziv proizvoda „voćni sok sa smanjenim sadržajem šećera” ili „voćni

sok od koncentriranog voćnog soka sa smanjenim sadržajem šećera" i imati vrijednost stupnjeva Brixa nižu od one za sok ekstrahiran iz voća. Primjereno je i utvrditi pravila o dopuštenim sastojcima za te proizvode, kao i o odobrenim postupcima i tvarima. Očekuje se da će se zbog tehničkog napretka razviti nove tehnike obrade. U skladu s člancima 7. i 7.a Direktive 2001/112/EZ Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata kojima se, među ostalim, utvrđuju dopušteni postupci iz dijela II. točke 3. Priloga I. Direktivi kako bi se prilagodili razvoju relevantnih međunarodnih standarda ili kako bi se uzeo u obzir tehnički napredak, posebno u pogledu smanjenja sadržaja šećera u voćnim sokovima.

U skladu s Prilogom I. Direktivi 2001/112/EZ voćni nektari mogu sadržavati dodane šećere i/ili med. Kako bi se pružila potpora proizvodnji i stavljanju na tržište voća te poboljšala minimalna kvaliteta nektarâ, trebalo bi smanjiti udio šećera i/ili meda koji se smiju dodati voćnim nektarima koji su prirodno manje kiseli i pitki.

Dijelom II. točkom 3. Priloga I. Direktivi 2001/112/EZ uređuju se dopušteni postupci i tvari za voćne sokove i određene slične proizvode. Bjelančevine iz sjemenki suncokreta sve se više koriste za neposrednu prehranu ljudi i pokazale su se učinkovitim sredstvom za bistrenje voćnih sokova. Kako bi se uzeo u obzir taj daljnji napredak, bjelančevine iz sjemenki suncokreta trebalo bi dodati na popis dopuštenih postupaka i tvari.

U Uniji se sve više stavlja na tržište i konzumira sok ekstrahiran iz kokosova oraha. U skladu s člankom 3. stavkom 2. Direktive 2001/112/EZ pravni naziv tog proizvoda je „sok od kokosova oraha". Međutim, međunarodni standard sadržan u Općem standardu Codexa za voćne sokove i nektare (Codex Stan 247-2005), koji je Komisija za Codex Alimentarius donijela na svojoj 28. sjednici održanoj od 4. do 9. srpnja 2005., upućuje na to da je naziv „kokosova voda" sinonim za „sok od kokosova oraha", koji je izravno ekstrahiran iz kokosova oraha bez cijeđenja pulpe. Kako bi se Direktiva Vijeća 2001/112/EZ uskladila s tim međunarodnim standardom, primjereno je u njezin Prilog III. dodati posebnu oznaku za „kokosovu vodu". Ta se posebna oznaka može koristiti na odgovarajućim službenim jezicima. Nadalje, primjereno je utvrditi najmanju vrijednost stupnjeva Brixa za taj proizvod u Prilogu V. toj direktivi jer se sok od kokosova oraha može dobiti rekonstituiranjem koncentriranog soka od kokosova oraha pitkom vodom.

Člankom 2. stavkom 4. Direktive 2001/113/EZ zahtijeva se obvezno navođenje sadržaja šećera na oznaci, osim ako je na oznaci navedena prehrambena tvrdnja o šećerima. Taj zahtjev nadilazi pravila iz Direktive Vijeća 90/496/EEZ od 24. rujna 1990. o označivanju hranjive vrijednosti hrane, prema kojoj je uključivanje informacija o hranjivim vrijednostima na pretpakiranoj hrani bilo dobrovoljno, osim ako je navedena nutritivna tvrdnja, a ako je navedena nutritivna tvrdnja o šećerima, trebalo je navesti količine šećera. Direktiva 90/496/EEZ stavljena je izvan snage i zamijenjena Uredbom (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća o informiranju potrošača o hrani. U skladu s Uredbom (EU) br. 1169/2011 pružanje informacija o hranjivoj vrijednosti na ambalaži sada je obvezno. Stoga u Direktivi 2001/113/EZ više nije potrebna posebna odredba o označivanju šećera te ju je primjereno izbrisati.

U dijelu I. Priloga I. Direktivi 2001/113/EZ utvrđuje se minimalna količina voća za proizvodnju džema, želea, ekstra džema ili ekstra želea. Upotreba pojmova „ekstra džem" i „ekstra žele" rezervirana je za proizvode koji se proizvode od veće količine voća u odnosu na „džem" odnosno „žele". U dijelu II. Priloga I. toj direktivi utvrđen je minimalni sadržaj topljive suhe tvari (tj. prirodni šećeri u voću ili dodani) za te proizvode, a državama članicama omogućeno je da odobre niži minimalni sadržaj topljive suhe tvari kako bi se uzele u obzir postojeće nacionalne tradicije u proizvodnji voćnih džemova, želea i marmelada te zaslađenog kesten pira.

Ako se poveća količina voća za proizvodnju džemova i želea, smanjuje se količina dodanog šećera potrebna za postizanje minimalnog sadržaja topljive suhe tvari u tim proizvodima. Kako bi se potaknula proizvodnja džemova s povećanim udjelom voća i time podržalo tržište voća, uzimajući u obzir potrebu za smanjenjem sadržaja slobodnog šećera, tj. i dodanih i prirodnih šećera u voćnom soku, trebalo bi povećati minimalnu količinu voća u proizvodnji džema i ekstra džema iz Priloga I. Direktivi 2001/113/EZ. Kako bi se potaknula proizvodnja želea s povećanim udjelom voća i time podržalo tržište voća, trebalo bi povećati minimalnu količinu voća u proizvodnji želea i ekstra želea iz Priloga I. Direktivi 2001/113/EZ. Slično tome, kako bi se potrošačima olakšao odabir zdrave hrane na temelju pouzdanih informacija, primjereno je odobriti upotrebu rezerviranih naziva definiranih u dijelu I. Priloga I. Direktivi 2001/113/EZ za proizvode s udjelom topljive suhe tvari manjim od 60 %, a koji ispunjavaju uvjete za prehrambenu tvrdnju „smanjen sadržaj šećera” utvrđenu u Prilogu Uredbi (EZ) br. 1924/2006 u pogledu smanjenog sadržaja šećera.

Prilogom I. Direktivi 2001/113/EZ pojam „marmelada” ograničava se na određenu mješavinu citrusa. Međutim, iako su se pravni nazivi utvrđeni u Prilogu I. Direktivi 2001/113/EZ koristili u trgovini za proizvode iz tog priloga, na nekoliko jezika Unije društvo u cjelini upotrebljava pojmove „marmelada” i „džem” kao sinonime za džemove od voća koje nije citrus. Kako bi se u tim slučajevima uzela u obzir jezična praksa, države članice trebale bi moći odobriti upotrebu pojma „marmelada” za naziv proizvoda „džem”. Da se potrošače ne bi dovelo u zabludu, pojam „marmelada od citrusa” trebalo bi upotrebljavati u cijeloj Uniji za proizvod koji je prethodno definiran kao „marmelada” kako bi se razlikovale te dvije kategorije proizvoda. To je u skladu i s međunarodnim standardom sadržanim u Općem standardu Codexa za džemove, želee i marmelade (Codex Stan 296-2009), koji je Komisija za Codex Alimentarius donijela na svojoj 32. sjednici održanoj od 29. lipnja do 4. srpnja 2009., a kojim je utvrđena razlika između marmelade od citrusa i marmelade koja nije od citrusa. Stoga je primjereno na odgovarajući način revidirati Direktivu 2001/113/EZ u pogledu naziva proizvoda „marmelada”.

U Prilogu II. Direktivi 2001/113/EZ navedeni su dodatni sastojci koji se mogu koristiti u proizvodnji proizvoda obuhvaćenih Direktivom. Voćni sok citrusa može se koristiti kao sredstvo za zakiseljavanje u džemu, ekstra džemu, želeu i ekstra želeu od drugih vrsta voća. U usporedbi sa sokom koji nije od koncentriranog soka, koncentrirani voćni sok citrusa ima manji volumen i masu za prijevoz, stabilniji je, može se očuvati dulje i zahtijeva manju potrošnju energije za isparavanje sadržaja vode pri proizvodnji konačnog proizvoda džema ili želea. Stoga je njegova primjena u džemu, ekstra džemu, želeu i ekstra želeu održivija od svježeg voćnog soka citrusa. Prema tome, primjereno je dodati koncentrirani voćni sok citrusa na popis dodatnih sastojaka iz Priloga II. Direktivi 2001/113/EZ.

U točki 3. Priloga I. Direktivi 2001/114/EZ navode se postupci obrade odobreni za ugušćeno (kondenzirano) mlijeko i mlijeko u prahu. Kako bi se odgovorilo na rastuće potrebe potrošača, trebalo bi odobriti postupak obrade za proizvodnju proizvoda ugušćenog (kondenziranog) mlijeka bez laktoze. Nadalje, posebnu oznaku za engleski naziv „evaporated milk” iz Priloga II. toj direktivi trebalo bi uskladiti s međunarodnim standardima definiranima u Standardu Codexa za evaporirano mlijeko (Codex Stan 281-1971).

Direktive 2001/110/EZ, 2001/112/EZ, 2001/113/EZ i 2001/114/EZ sadržavaju upućivanja na akte stavljene izvan snage. Direktiva 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. ožujka 2000. o usklađivanju zakonodavstava država članica o označivanju, prezentiranju i oglašavanju hrane stavljena je izvan snage i zamijenjena Uredbom (EU) br. 1169/2011. Direktiva Vijeća 89/107/EEZ od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakonodavstva država članica u odnosu na prehrambene aditive koji su odobreni za uporabu u hrani namijenjenoj za prehranu ljudi i Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća br. 95/2/EZ od 20. veljače 1995. o

prehrambenim aditivima osim bojila i sladila stavljene su izvan snage i zamijenjene Uredbom (EZ) 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim aditivima. Ta bi upućivanja stoga trebalo zamijeniti upućivanjima na relevantne odredbe uredbi (EU) br. 1169/2011 i (EZ) br. 1333/2008.

Kako bi se državama članicama omogućilo da donesu nacionalne zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom, trebalo bi utvrditi razdoblje za prenošenje od 18 mjeseci. Kako bi se subjektima omogućilo dovoljno vremena za prilagodbu novim zahtjevima, nacionalne odredbe kojima se prenosi ova Direktiva trebale bi se početi primjenjivati tek 24 mjeseca nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive.

Kako bi se uzeli u obzir interesi gospodarskih subjekata koji stavljaju na tržište ili označuju svoje proizvode u skladu sa zahtjevima koji su se primjenjivali prije početka primjene nacionalnih odredaba kojima se prenose odredbe ove Direktive, potrebno je utvrditi odgovarajuće prijelazne mjere. Stoga bi ovom Direktivom trebalo predvidjeti da se ti proizvodi mogu nastaviti stavljati na tržište u ograničenom razdoblju nakon isteka razdoblja za prenošenje.

2023/0105 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni direktiva Vijeća 2001/110/EZ o medu, 2001/112/EZ o voćnim sokovima i određenim sličnim proizvodima namijenjenim prehrani ljudi, 2001/113/EZ o voćnim džemovima, želeima i marmeladama te zaslađenom kesten pireu namijenjenim prehrani ljudi i 2001/114/EZ o određenim vrstama ugušćenog (kondenziranog) mlijeka i mlijeka u prahu za prehranu ljudi

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 43. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora[1],

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija[2],

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(1) U skladu s ciljevima utvrđenima u komunikaciji Komisije od 11. prosinca 2019. o europskom zelenom planu Komisija je 20. svibnja 2020. donijela komunikaciju pod naslovom „Strategija ‚od polja do stola' za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav" („strategija ‚od polja do stola'"), u kojoj je najavila mjere za zdraviji i održiviji prehrambeni sustav Unije. U sklopu tih mjera Komisija nastoji potaknuti reformulaciju proizvoda za hranu s visokim udjelom šećera i olakšati prelazak na zdravu i održivu prehranu. Nadalje, radi osnaživanja potrošača kako bi im se olakšao odabir zdrave i održive hrane na temelju pouzdanih informacija, Komisija je najavila i moguće proširenje obveznog navođenja podrijetla ili izvora na određene proizvode, u potpunosti uzimajući u obzir učinke na unutarnje tržište.

(2) Direktivom Vijeća 2001/110/EZ[3] utvrđuju se definicije, nazivi, zajednička pravila o sastavu i zahtjevi za označivanje meda.

(3) S obzirom na usku povezanost između kvalitete meda i njegova podrijetla te potrebu da se potrošače ne dovodi u zabludu u pogledu kvalitete proizvoda, Direktivom 2001/110/EZ utvrđuju se pravila o označivanju zemlje podrijetla meda u kojoj je med sakupljen. Konkretno, člankom 2. stavkom 4. te direktive zahtijeva se obvezno navođenje zemlje ili zemalja podrijetla u kojima je med sakupljen na oznaci meda te, ako med potječe iz više od jedne države članice ili treće zemlje, utvrđuje se da se obvezno navođenje zemalja podrijetla može zamijeniti jednim od sljedećeg, prema potrebi: „mješavina meda iz EU-a", „mješavina meda koji nije iz EU-a", „mješavina

[1] SL C […], […], str. […].
[2] SL C […], […], str. […].
[3] Direktiva Vijeća 2001/110/EZ od 20. prosinca 2001. o medu (SL L 10, 12.1.2002., str. 47.).

meda iz EU-a i meda koji nije iz EU-a”. Različita pravila koja su države članice donijele na toj osnovi možda su dovela potrošače u zabludu i otežala funkcioniranje unutarnjeg tržišta. S obzirom na cilj strategije „od polja do stola” da se potrošače osnaži kako bi mogli donijeti informirane odluke, među ostalim o podrijetlu hrane koju konzumiraju, te u interesu očuvanja učinkovitog funkcioniranja unutarnjeg tržišta u cijeloj Uniji usklađivanjem pravila o označivanju, primjereno je revidirati pravila o označivanju podrijetla meda i propisati navođenje zemlje ili zemalja podrijetla na ambalaži. S obzirom na smanjena pakiranja koja sadržavaju samo jednu porciju meda (pakiranja za doručak) i tehničke poteškoće koje iz tog proizlaze, ta je pakiranja primjereno izuzeti od obveze navođenja svih pojedinačnih zemalja podrijetla, ako med potječe iz više od jedne zemlje.

(4) Direktivom Vijeća 2001/112/EZ[4] utvrđuju se bitni zahtjevi koje treba ispuniti u pogledu proizvodnje, sastava i označivanja voćnih sokova i određenih sličnih proizvoda namijenjenih prehrani ljudi kako bi se zaštitili interesi potrošača i poboljšalo slobodno kretanje tih proizvoda.

(5) Direktiva 2001/112/EZ izmijenjena je 2012. Direktivom 2012/12/EU Europskog parlamenta i Vijeća[5] kako bi se uzela u obzir nova pravila o odobrenim sastojcima, kao što su pravila koja se odnose na dodani šećer, koji više nije dopušten u voćnim sokovima. S obzirom na tu promjenu zahtjeva u pogledu sastava voćnih sokova, industrija voćnih sokova smjela je samo godinu dana koristiti izjavu da voćni sokovi ne sadržavaju dodani šećer kako bi se potrošače informiralo i kako bi im se omogućilo da jasno razlikuju voćne sokove i druge slične proizvode s obzirom na dodani šećer u proizvodima. To kratko razdoblje pokazalo se nedovoljnim kako bi se društvo informiralo da, u skladu s novim pravilima o odobrenim sastojcima, dodavanje šećera u voćne sokove više nije dopušteno. Zbog toga nekim potrošačima i zdravstvenim djelatnicima i dalje nije jasno da voćni sokovi, za razliku od voćnih nektara, ne smiju sadržavati dodane šećere.

(6) S druge strane, u skladu s dijelom II. točkom 2. petom alinejom Priloga I. Direktivi 2001/112/EZ, voćni nektari koji ne sadržavaju ni dodani šećer ni sladila mogu sadržavati prehrambenu tvrdnju „bez dodanog šećera” ili bilo koju tvrdnju koja bi za potrošača mogla imati isto značenje, uz navod „sadrži prirodne šećere”, kako je navedeno u Prilogu Uredbi (EZ) br. 1924/2006 Europskog parlamenta i Vijeća[6]. To je, zajedno s činjenicom da voćni sokovi ne mogu sadržavati ni prehrambenu tvrdnju o šećerima ni navod „sadrži prirodne šećere”, možda dovelo potrošače u zabludu jer su istraživanja pokazala da bi se kod nekoliko proizvoda s istim ili vrlo sličnim prehrambenim sastavom prednost dala proizvodu s prehrambenom tvrdnjom.

(7) Stoga je, s obzirom na to da su potrošači sve svjesniji zdravstvenih problema povezanih s konzumacijom šećera, primjereno revidirati pravila o izjava o šećeru za voćne sokove kako bi se potrošačima pomoglo pri donošenju informiranih odluka. Primjereno je i, bez vremenskog ograničenja, ponovno omogućiti industriji upotrebu izjave da voćni sokovi ne sadržavaju dodane šećere.

---

4 Direktiva Vijeća 2001/112/EZ od 20. prosinca 2001. o voćnim sokovima i određenim sličnim proizvodima namijenjenim prehrani ljudi (SL L 10, 12.1.2002., str. 58.).

5 Direktiva 2012/12/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. travnja 2012. o izmjeni Direktive Vijeća 2001/112/EZ o voćnim sokovima i određenim sličnim proizvodima namijenjenim prehrani ljudi (SL L 115, 27.4.2012., str. 1.).

6 Uredba (EZ) br. 1924/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani (SL L 404, 30.12.2006., str. 9.).

(8) Kao rezultat tehničkog napretka razvijale su se ili se razvijaju nove tehnike prerade za potpuno ili djelomično uklanjanje prirodnih šećera iz voćnih sokova i voćnih sokova od koncentriranog voćnog soka kako bi se zadovoljila rastuća potražnja potrošača za proizvodima s nižim sadržajem šećera. Takvi se proizvodi mogu stavljati na tržište u Uniji ako su u skladu sa svim relevantnim zakonodavstvom. Međutim, ti su proizvodi dobiveni obradom koja nije jedna od odobrenih obrada iz dijela II. točke 3. Priloga I. Direktivi 2001/112/EZ, a njihov je ukupni sadržaj šećera, odnosno stupnjevi Brixa za vodenu otopinu, niži od onog u soku ekstrahiranom iz voća. Stoga ne smiju nositi naziv proizvoda „voćni sok” ili „voćni sok od koncentriranog voćnog soka”.

(9) Takvi su proizvodi sve dostupniji na tržištu Unije. Kako bi se olakšalo njihovo stavljanje na unutarnje tržište, uzimajući u obzir i potrebu za poticanjem reformulacije proizvoda radi smanjenja količine šećera u voćnim sokovima, trebalo bi stvoriti novu kategoriju proizvoda za voćne sokove iz kojih su potpuno ili djelomično uklonjeni prirodni šećeri, zadržavajući pritom sva ostala bitna fizikalna, kemijska, organoleptička i nutritivna svojstva. Ti bi proizvodi trebali nositi naziv proizvoda „voćni sok sa smanjenim sadržajem šećera” ili „voćni sok od koncentriranog voćnog soka sa smanjenim sadržajem šećera” i imati vrijednost stupnjeva Brixa nižu od one za sok ekstrahiran iz voća. Kako bi se osigurala usklađenost s Uredbom (EZ) br. 1924/2006, sadržaj šećera trebalo bi smanjiti za najmanje 30 % u odnosu na voćne sokove i voćne sokove od koncentriranog voćnog soka. Stoga je primjereno dodati novu kategoriju proizvoda u dio I. Priloga I. Direktivi 2001/112/EZ te utvrditi pravila o dopuštenim sastojcima za te proizvode, kao i o dopuštenim postupcima i tvarima.

(10) U skladu s Prilogom I. Direktivi 2001/112/EZ voćni nektari mogu sadržavati dodane šećere i/ili med. Kako bi se pružila potpora proizvodnji i stavljanju na tržište voća, uzimajući u obzir potrebu za poticanjem reformulacije proizvoda kako bi se smanjile količine šećera u voćnim nektarima, trebalo bi smanjiti udio šećera i/ili meda koji se smiju dodati voćnim nektarima koji su prirodno manje kiseli i pitki.

(11) Dijelom II. točkom 3. Priloga I. Direktivi 2001/112/EZ uređuju se dopušteni postupci i tvari za voćne sokove i određene slične proizvode. Bjelančevine iz sjemenki suncokreta sve se više koriste za neposrednu prehranu ljudi i pokazale su se učinkovitim sredstvom za bistrenje voćnih sokova. Kako bi se uzeo u obzir taj daljnji napredak, bjelančevine iz sjemenki suncokreta trebalo bi dodati na popis dopuštenih postupaka i tvari.

(12) U Uniji se sve više stavlja na tržište i konzumira sok ekstrahiran iz kokosova oraha. U skladu s člankom 3. stavkom 2. Direktive 2001/112/EZ pravni naziv tog proizvoda je „sok od kokosova oraha”. Međutim, međunarodni standard sadržan u Općem standardu Codexa za voćne sokove i nektare (Codex Stan 247-2005), koji je Komisija za Codex Alimentarius donijela na svojoj 28. sjednici održanoj od 4. do 9. srpnja 2005., upućuje na to da je naziv „kokosova voda” sinonim za „sok od kokosova oraha”, koji je izravno ekstrahiran iz kokosova oraha bez cijeđenja pulpe. Kako bi se Direktiva 2001/112/EZ uskladila s tim međunarodnim standardom, primjereno je u njezin Prilog III. dodati „kokosovu vodu” kao posebnu oznaku. Kako bi svi potrošači u Uniji mogli lako razumjeti određenu oznaku, primjereno je predvidjeti mogućnost upotrebe pojma „kokosova voda” na službenim jezicima Unije. Nadalje, primjereno je utvrditi minimalnu vrijednost stupnjeva Brixa za taj proizvod u Prilogu V. toj direktivi jer se sok od kokosova oraha može dobiti rekonstituiranjem koncentriranog soka od kokosova oraha pitkom vodom.

(13) Direktivom Vijeća 2001/113/EZ[7] utvrđuju se bitni zahtjevi koje treba ispuniti u pogledu proizvodnje, sastava i označivanja voćnih džemova, želea i marmelada te zaslađenog kesten pirea namijenjenih prehrani ljudi.

(14) Člankom 2. stavkom 4. Direktive 2001/113/EZ zahtijeva se obvezno navođenje sadržaja šećera na oznaci, osim ako je na oznaci navedena prehrambena tvrdnja o šećerima. Taj zahtjev nadilazi pravila iz Direktive Vijeća 90/496/EEZ[8], prema kojoj je uključivanje informacija o hranjivim vrijednostima na pretpakiranoj hrani bilo dobrovoljno, osim ako je navedena nutritivna tvrdnja, a ako je navedena nutritivna tvrdnja o šećerima, trebalo je navesti količine šećera. Direktiva 90/496/EEZ stavljena je izvan snage i zamijenjena Uredbom (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[9]. U skladu s tom uredbom pružanje informacija o hranjivoj vrijednosti na ambalaži sada je obvezno. Stoga u Direktivi 2001/113/EZ više nije potrebna posebna odredba o označivanju šećera te ju je primjereno izbrisati.

(15) U dijelu I. Priloga I. Direktivi 2001/113/EZ utvrđuje se minimalna količina voća za proizvodnju džema, želea, ekstra džema ili ekstra želea. Upotreba pojmova „ekstra džem" i „ekstra žele" rezervirana je za proizvode koji se proizvode od veće količine voća u odnosu na „džem" odnosno „žele". U dijelu II. tog priloga utvrđen je minimalni sadržaj topljive suhe tvari (tj. prirodni šećeri u voću ili dodani) za te proizvode, a državama članicama omogućeno je da odobre niži minimalni sadržaj topljive suhe tvari kako bi se uzele u obzir postojeće nacionalne tradicije u proizvodnji voćnih džemova, želea i marmelada te zaslađenog kesten pira.

(16) Ako se poveća količina voća za proizvodnju džemova i želea, smanjuje se količina dodanog šećera potrebna za postizanje minimalnog sadržaja topljive suhe tvari u tim proizvodima. Kako bi se potaknula proizvodnja džemova s povećanim udjelom voća i time podržalo tržište voća uzimajući u obzir potrebu za smanjenjem sadržaja slobodnog šećera, trebalo bi povećati minimalnu količinu voća u proizvodnji džema i ekstra džema iz Priloga I. Direktivi 2001/113/EZ. Kako bi se potaknula proizvodnja želea s povećanim udjelom voća i time podržalo tržište voća, trebalo bi povećati minimalnu količinu voća u proizvodnji želea i ekstra želea iz Priloga I. Direktivi 2001/113/EZ. Slično tome, kako bi se potrošačima olakšao odabir zdrave hrane na temelju pouzdanih informacija, primjereno je odobriti upotrebu rezerviranih naziva definiranih u dijelu I. tog priloga za proizvode s udjelom topljive suhe tvari manjim od 60 %, a koji ispunjavaju uvjete za prehrambenu tvrdnju „smanjen sadržaj šećera" utvrđenu u Prilogu Uredbi (EZ) br. 1924/2006 u pogledu smanjenog sadržaja šećera.

(17) Prilogom I. Direktivi 2001/113/EZ pojam „marmelada" ograničava se na određenu mješavinu citrusa. Međutim, iako su se pravni nazivi utvrđeni u tom prilogu koristili u trgovini za proizvode iz tog priloga, na nekoliko službenih jezika Unije društvo u cjelini upotrebljava pojmove „marmelada" i „džem" kao sinonime za džemove od voća koje nije citrus. Kako bi se u tim slučajevima uzela u obzir jezična praksa, države

---

7 Direktiva Vijeća 2001/113/EZ od 20. prosinca 2001. o voćnim džemovima, želeima i marmeladama te zaslađenom kesten pireu namijenjenim prehrani ljudi (SL L 10, 12.1.2002., str. 67.).

8 Direktiva Vijeća 90/496/EEZ od 24. rujna 1990. o označivanju hranjive vrijednosti hrane (SL L 276, 6.10.1990., str. 40.).

9 Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL L 304, 22.11.2011., str. 18.).

članice trebale bi moći odobriti upotrebu pojma „marmelada” za naziv proizvoda „džem”. Da se potrošače ne bi dovelo u zabludu, pojam „marmelada od citrusa” trebalo bi upotrebljavati u cijeloj Uniji za proizvod koji je prethodno definiran kao „marmelada” kako bi se razlikovale te dvije kategorije proizvoda. To je u skladu i s međunarodnim standardom sadržanim u Općem standardu Codexa za džemove, želee i marmelade (Codex Stan 296-2009), koji je Komisija za Codex Alimentarius donijela na svojoj 32. sjednici održanoj od 29. lipnja do 4. srpnja 2009., a kojim je utvrđena razlika između marmelade od citrusa i marmelade koja nije od citrusa. Stoga je primjereno na odgovarajući način revidirati tu direktivu u pogledu naziva proizvoda „marmelada”.

(18) U Prilogu II. toj direktivi navedeni su dodatni sastojci koji se mogu koristiti u proizvodnji proizvoda obuhvaćenih Direktivom. Voćni sok citrusa može se koristiti kao sredstvo za zakiseljavanje u džemu, ekstra džemu, želeu i ekstra želeu od drugih vrsta voća. U usporedbi sa sokom koji nije od koncentriranog soka, koncentrirani voćni sok citrusa ima manji volumen i masu za prijevoz, stabilniji je, može se očuvati dulje i zahtijeva manju potrošnju energije za isparavanje sadržaja vode pri proizvodnji konačnog proizvoda džema ili želea. Stoga je njegova primjena u džemu, ekstra džemu, želeu i ekstra želeu održivija od svježeg voćnog soka citrusa. Prema tome, primjereno je dodati koncentrirani voćni sok citrusa na popis dodatnih sastojaka iz tog priloga.

(19) Direktivom Vijeća 2001/114/EZ[10] utvrđuju se definicije i zajednička pravila o sastavu, proizvodnim specifikacijama i označivanju određenog ugušćenog (kondenziranog) mlijeka i mlijeka u prahu.

(20) U točki 3. Priloga I. Direktivi 2001/114/EZ navode se postupci obrade odobreni za ugušćeno (kondenzirano) mlijeko i mlijeko u prahu. Kako bi se odgovorilo na rastuće potrebe potrošača, trebalo bi odobriti postupak obrade za proizvodnju mliječnih proizvoda bez laktoze. Nadalje, posebnu oznaku za engleski naziv „evaporated milk” iz Priloga II. toj direktivi trebalo bi uskladiti s međunarodnim standardima definiranima u Standardu Codexa za evaporirano mlijeko (Codex Stan 281-1971).

(21) Direktive 2001/110/EZ, 2001/112/EZ, 2001/113/EZ i 2001/114/EZ sadržavaju upućivanja na akte stavljene izvan snage. Direktiva 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[11] stavljena je izvan snage i zamijenjena Uredbom (EU) br. 1169/2011. Direktiva Vijeća 89/107/EEZ[12] i Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća br. 95/2/EZ[13] stavljene su izvan snage i zamijenjene Uredbom (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća[14]. Ta bi upućivanja stoga trebalo zamijeniti upućivanjima na relevantne odredbe uredbi (EU) br. 1169/2011 i (EZ) br. 1333/2008.

---

10 Direktiva Vijeća 2001/114/EZ od 20. prosinca 2001. o određenim vrstama ugušćenog (kondenziranog) mlijeka i mlijeka u prahu za prehranu ljudi (SL L 15, 17.1.2002., str. 19.).

11 Direktiva 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. ožujka 2000. o usklađivanju zakonodavstava država članica o označivanju, prezentiranju i oglašavanju hrane (SL L 109, 6.5.2000., str. 29.).

12 Direktiva Vijeća 89/107/EEZ od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakonodavstva država članica o dodacima hrani odobrenima za uporabu u prehrambenim proizvodima namijenjenim za ljudsku potrošnju (SL L 40, 11.2.1989., str. 27.).

13 Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća br. 95/2/EZ od 20. veljače 1995. o prehrambenim aditivima osim bojila i sladila (SL L 61, 18.3.1995., str. 1.).

14 Uredba (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim aditivima (SL L 354, 31.12.2008., str. 16.).

(22) Direktive 2001/110/EZ, 2001/112/EZ, 2001/113/EZ i 2001/114/EZ trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(23) Kako bi se državama članicama omogućilo da donesu nacionalne zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom, trebalo bi utvrditi razdoblje za prenošenje od 18 mjeseci. Kako bi se subjektima omogućilo dovoljno vremena za prilagodbu novim zahtjevima, nacionalne odredbe kojima se prenosi ova Direktiva trebale bi se početi primjenjivati tek 24 mjeseca nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive.

(24) Kako bi se uzeli u obzir interesi gospodarskih subjekata koji stavljaju na tržište ili označuju svoje proizvode u skladu sa zahtjevima koji su se primjenjivali prije početka primjene nacionalnih odredaba kojima se prenose odredbe ove Direktive, potrebno je utvrditi odgovarajuće prijelazne mjere. Stoga bi ovom Direktivom trebalo predvidjeti da se ti proizvodi mogu nastaviti stavljati na tržište u ograničenom razdoblju nakon isteka razdoblja za prenošenje,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive 2001/110/EZ

Članak 2. Direktive 2001/110/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća* primjenjuje se na proizvode definirane u Prilogu I. ovoj Direktivi, podložno sljedećim uvjetima:

_____

* Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani (SL L 304, 22.11.2011., str. 18.).”;

(2) u stavku 4. točke (a) i (b) zamjenjuju se sljedećim:

„(a) na oznaci je obvezno navođenje zemlje podrijetla u kojoj je med sakupljen; Ako med potječe iz više od jedne zemlje, na oznaci pretpakovina koje sadržavaju više od 25 g obvezno je navođenje zemlje ili zemalja podrijetla u kojima je med sakupljen;

(b) za potrebe Uredbe (EU) br. 1169/2011, a posebno njezinih članaka od 12. do 15., podaci koje treba navesti u skladu s točkom (a) smatraju se obaveznim podacima u skladu s člankom 9. te uredbe.”.

Članak 2.

Izmjene Direktive 2001/112/EZ

Direktiva 2001/112/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća* primjenjuje se na proizvode definirane u Prilogu I. ovoj Direktivi, podložno sljedećim uvjetima:

_____

* Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani (SL L 304, 22.11.2011., str. 18.).”;

(b) u stavku 1. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) Kao alternativa nazivima proizvoda iz točke (a), Prilog III. sadržava popis posebnih oznaka. Te se oznake navedene u Prilogu III. dijelu I. mogu koristiti na jeziku i pod uvjetima koji su ondje utvrđeni. Oznake navedene u Prilogu III. dijelu II. mogu se upotrebljavati na službenom jeziku Unije države članice u kojoj se proizvod stavlja na tržište.”;

(c) umeće se sljedeći stavak 4.:

„4. Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EZ) br. 1924/2006 Europskog parlamenta i Vijeća**, izjava „voćni sokovi ne sadrže dodani šećer” može se navoditi na deklaraciji u istom vidnom polju kao i naziv proizvoda iz dijela I. točke 1. Priloga I. ovoj Direktivi.

** Uredba (EZ) br. 1924/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani (SL L 404, 30.12.2006., str. 9.).”;

(d) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Ne dovodeći u pitanje članak 22. Uredbe (EU) br. 1169/2011, za mješavine voćnog soka i voćnog soka od koncentriranog voćnog soka i za voćni nektar dobiven u potpunosti ili dijelom iz jednog ili više koncentriranih proizvoda deklaracija mora sadržavati riječi „od jedne ili više vrsta koncentrata” ili „djelomično od jedne ili više vrsta koncentrata”, prema potrebi. Navedena se obavijest mora nalaziti neposredno uz naziv proizvoda, dovoljno istaknuta u odnosu na pozadinu, napisana jasno uočljivim slovima.”;

(2) članak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 6.*

Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EZ) br. 1333/2008, samo se postupci i tvari navedeni u dijelu II. Priloga I. ovoj Direktivi i sirovine koje su u skladu s Prilogom II. ovoj Direktivi mogu koristiti u proizvodnji proizvoda određenih u dijelu I. Priloga I. Osim toga, voćni nektari moraju biti u skladu s odredbama Priloga IV ovoj Direktivi.”;

(3) prilozi I. i III. mijenjaju se u skladu s Prilogom I. ovoj Direktivi;

(4) u Prilog V. abecednim redom umeće se sljedeći redak:

”

Kokosov orah (*)	*Cocos nucifera*	4,5

”.

Članak 3.

Izmjene Direktive 2001/113/EZ

Direktiva 2001/113/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) članak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća* primjenjuje se na proizvode definirane u Prilogu I. ovoj Direktivi, podložno sljedećim uvjetima:

_____

* Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani (SL L 304, 22.11.2011., str. 18.).”;

(b) stavak 4. briše se;

(c) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Ako je ostatak sumpornog dioksida veći od 10 mg/kg, njegova prisutnost mora biti navedena u popisu sastojaka, odstupajući od članka 20. Uredbe (EU) br. 1169/2011.”;

(2) članak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 4.*

Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća**, za proizvodnju proizvoda definiranih u Prilogu I. ovoj Direktivi mogu se koristiti samo sastojci navedeni u Prilogu II. ovoj Direktivi i sirovine koje su u skladu s Prilogom III ovoj Direktivi.

_____

** Uredba (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim aditivima (SL L 354, 31.12.2008., str. 16.).”;

(3) Prilog I. mijenja se u skladu s Prilogom II. ovoj Direktivi;

(4) u Prilogu II. treća alineja zamjenjuje se sljedećim:

„— voćni sok citrusa, bilo u koncentriranom ili nekoncentriranom obliku: u proizvode proizvedene od drugih vrsta voća: samo u džem, ekstra džem, žele i ekstra žele,”;

(5) u dijelu B točki 1. Priloga III., četvrta alineja zamjenjuje se sljedećim:

„— uz iznimku sirovina koje se koriste u proizvodnji „ekstra” proizvoda: upotrebom sumpornog dioksida (E 220) ili njegovih soli (E 221, E 222, E 223, E 224, E 226 i E 227) kao pomoćnog sredstva u preradi, pod uvjetom da nije prekoračena dozvoljena količina sumpornog dioksida utvrđena u Uredbi (EZ) br. 1333/2008, u proizvodima iz dijela I. Priloga I.”.

Članak 4.

Izmjene Direktive 2001/114/EZ

Direktiva 2001/114/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) u članku 3. uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća* primjenjuje se na proizvode definirane u Prilogu I. ovoj Direktivi, podložno sljedećim uvjetima:

_____

* Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani (SL L 304, 22.11.2011., str. 18.).”;

(2) u točki 3. Priloga I. dodaje se sljedeća podtočka:

„(d) Smanjenje sadržaja laktoze njezinom konverzijom u glukozu i galaktozu. Promjene sastava mlijeka nakon te obrade dopuštene su samo ako su navedene na ambalaži proizvoda na lako uočljiv, čitljiv i neizbrisiv način. Međutim, navođenje te informacije ne oslobađa od obveze navođenja hranjive vrijednosti utvrđene Uredbom (EU) br. 1169/2011. Države članice mogu ograničiti ili zabraniti promjene sastava mlijeka iz ove točke (d).”;

(3) u Prilogu II. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) Engleski naziv „evaporated milk” znači proizvod definiran u Prilogu I. točki 1. podtočki (b).”.

Članak 5.

Prenošenje

1. Države članice najkasnije do [OP please insert the date = 18 months after the date of entry into force of this Directive] donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

   One te odredbe primjenjuju od [OP please insert the date = 24 months after the date of entry into force of this Directive].

   Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 6.

Prijelazne mjere

Proizvodi koji su stavljeni na tržište ili označeni prije [OP please insert the date = 24 months after the date of entry into force of this Directive] u skladu s direktivama 2001/110/EZ, 2001/112/EZ, 2001/113/EZ i 2001/114/EZ mogu se i dalje prodavati do iscrpljenja zaliha.

Članak 7.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 8.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednik*